نیم نگاه

پرونده جانباختگان بندر شهید رجایی باز است

نماینده مردم بندرعباس، قشم، خمیر، حاجی‌آباد و ابوموسی در مجلس شورای اسلامی گفت: پیگیری‌ها برای استخدام و اشتغال حداقل یکی از اعضای خانواده جانباختگان انفجار بندر شهید رجایی در دست اقدام است و رایزنی‌های استانی و ملی در این باره ادامه دارد.احمد مرادی در مراسم گرامیداشت ۵۸ جانباخته این حادثه در بندرعباس افزود: افرادی که در این ماجرا مظلومانه جان خود را از دست دادند از بهترین دلسوزان وطن بودند که داغ از دست رفتنشان هیچ گاه فراموش نمی‌شود و خدمت به بازماندگان و خانواده‌های آن‌ها یک وظیفه همگانی در تمام سطوح است.

وی ادامه داد: نامه‌نگاری‌هایی نیز برای قرار گرفتن نام این افراد به عنوان شهید انجام شده که انتظار می‌رود با توجه به روند مثبت پیگیری‌ها این موضوع زودتر محقق شود.

تحقیقات بازپرس پرونده ادامه دارد

رئیس کل دادگستری هرمزگان نیز در این مراسم خاطرنشان کرد: پس از این اتفاق تلخ، پرونده به یک بازپرس ویژه سپرده و تحقیقات همه‌جانبه درباره علت و مقصران ماجرا آغاز شد.

مجتبی قهرمانی ادامه داد: تاکنون هیئت‌های کارشناسی دو بار در این زمینه نظر خود را به بازپرس پرونده اعلام کرده‌اند، اما با توجه به اهمیت و حساسیت موضوع، مرجع قضایی تحقیقات را کافی ندانسته که تکمیل تحقیقات ادامه دارد.

رئیس کل دادگستری اضافه کرد: در نخستین روزهای انفجار در بندر شهید رجایی، دشمنان با استفاده از رسانه‌هایشان درصدد شبهه‌افکنی‌هایی بودند و شایعاتی مانند ناپدید شدن چند هزار کارگر در این حادثه را منتشر می‌کردند، اما پس از نهایی شدن آمار ۵۸ جانباخته حتی یک نفر و یک نام هم نتوانستند به این آمار اضافه کنند.

این مقام قضایی قلمداد شدن نام این ۵۸ نفر به عنوان شهید را خواسته‌ای درست دانست که از سوی دستگاه قضایی نیز در مکاتبات متعدد درخواست و پیگیری شده است.

قهرمانی خاطرنشان کرد: از ۹هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان خسارت بازرگانان در انفجار سال گذشته بندر شهید رجایی، ۷هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان آن بیمه بود که پرداخت شد و برای تأمین اعتبار ۸۰۰ میلیارد دیگر هم با همکاری دولت و بیمه‌ها اقدام‌های نهایی انجام شده است.

به گفته رئیس شورای قضایی هرمزگان، دیه ۵۷ جانباخته حادثه به حساب وراث واریز شده و فقط دیه یک نفر دیگر باقی مانده که علت تأخیر آن، مشکل مدارک بازماندگان است.

پرداخت بیمه به حادثه‌دیدگان

وی ادامه داد: به دارندگان بیمه بدنه هزار و ۲۶ دستگاه خودرو خسارت‌دیده ۴۹۵ میلیارد تومان خسارت پرداخت شد و همچنین به مالکان هزار و ۵۸۷ دستگاه خودرو دیگر که بیمه بدنه نداشتند با هماهنگی‌های دولت و بیمه‌ها مبلغ ۲۰۳ میلیارد تومان به‌عنوان جبران خسارت پرداخت شد.

این مقام قضایی اضافه کرد: به ۴۸۸ مصدوم حادثه ششم اردیبهشت پارسال ۱۰۰ میلیارد تومان خسارت پرداخت شد و پرداخت ۲۱ میلیارد تومان برای ۵۱ مصدوم هم نهایی شده است.

وی با قدردانی از مدیریت این حادثه توسط استاندار هرمزگان و همکاری و هماهنگی همه مسئولان یادآور شد: در شرایط عادی باید حدود ۱۵هزار پرونده قضایی در این رابطه تشکیل می‌شد که رسیدگی به آن‌ها تا صدور رأی سال‌ها طول می‌کشید، اما با همکاری همه‌جانبه، تمام امور آن در کمتر از یک سال انجام شد و به نتیجه نهایی رسید.

به گزارش ایرنا ششم اردیبهشت سال گذشته حوالی ظهر انفجار مهیبی در یکی از پایانه‌های کانتینری بندر شهید رجایی واقع در ۱۵ کیلومتری غرب بندرعباس رخ داد که علاوه بر خسارت‌های هنگفت مالی، طی آن ۵۸ نفر از افراد حاضر در محل جان خود را از دست دادند.

نورپردازی ساختمان‌ها و چراغ‌های پرفروغ شهر، تعادل زیست محیطی را بر هم زده است

«آلودگی نوری» تهدید خاموش محیط زیست

> برخی از مؤلفه‌ها باید در طراحی تابلوها برای جلوگیری از آلودگی نوری شامل محدودیت در میزان روشنایی، محدودیت در رنگ‌های نورپردازی، رعایت استانداردهای زیست محیطی و کاهش آلودگی نوری مدنظر قرار گیرد

اعظم طیرانی | در عصر شهرنشینی و توسعه بی‌وقفه کلانشهرها، پدیده‌ای کمتر مورد توجه اما به‌شدت تأثیرگذار، آرام‌آرام سلامت انسان و تعادل زیست محیطی را تحت تأثیر قرار داده است؛ آلودگی نوری. این نوع آلودگی حاصل استفاده بی‌رویه و نامناسب از نورهای مصنوعی در فضاهای شهری است؛ نورهایی که هرچند به ظاهر سبب روشنایی، امنیت و زیبایی شهر می‌شوند، اما در واقع پیامدهایی جدی برای سلامت جسمی و روانی انسان و پایداری محیط زیست دارند.

کارشناسان معتقدند آلودگی نوری نه‌تنها موجب اختلال در چرخه طبیعی شب و روز و کاهش کیفیت خواب انسان‌ها می‌شود، بلکه به‌طور مستقیم در کاهش ترشح هورمون ملاتونین که وظیفه تنظیم ساعت زیستی بدن را برعهده دارد، مؤثر است. کاهش این هورمون، با افزایش خطر ابتلا به افسردگی، بیماری‌های قلبی و عروقی، استرس و بی‌خوابی ارتباط مستقیم دارد. در کلانشهرهایی مانند تهران با وسعت بالا و شیراز با تمرکز بالای فعالیت‌های شبانه و تجاری، این تأثیرات بر سلامت شهروندان دوچندان می‌شود، جایی که نورهای مزاحم از پنجره‌ها به داخل منازل نفوذ کرده و آرامش شبانه را سلب می‌کنند.

از سوی دیگر، تابلوهای تبلیغاتی پرنور، پرژکتورها و نورپردازی‌های چشمک‌زن که اغلب بدون رعایت ضوابط و استانداردها در محیط‌های شهری نصب می‌شوند، ضمن ایجاد خیرگی برای رانندگان و رهگذران، سیمای شهری و حس آرامش شهروندان را دستخوش آشفتگی می‌کنند. در شهرهای تاریخی و گردشگری مانند شیراز، این نورپردازی‌های نامنظم می‌تواند زیبایی‌های معماری و منظر تاریخی شهر را مخدوش کند. قانون‌گذاران برای جلوگیری از این پیامدها، مقرراتی نظیر مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی با عنوان «سیاست‌ها و ضوابط حاکم بر تبلیغات محیطی» را وضع کرده‌اند تا از خدشه‌دار شدن منظر و زیبایی‌های طبیعی شهر جلوگیری شود. با این حال، نبود نظارت دقیق و تصمیم‌گیری‌های سلیقه‌ای در برخی پروژه‌های نورپردازی، به‌ویژه در پروژه‌های نوسازی معابر یا بناهای عمومی در هر دو شهر تهران و شیراز، سبب تداوم وضعیت ناهماهنگ نور در شهرها شده است.

آلودگی نوری صرفاً یک چالش انسانی نیست؛ بلکه اثرات عمیقی بر طبیعت نیز دارد. حیوانات شب‌زی و پرندگان مهاجر که به نور طبیعی برای جهت‌یابی و تنظیم رفتارهای زیستی وابسته‌اند، در مناطق پرنور دچار سردرگمی و اختلال در زیستگاه می‌شوند. این پدیده در حاشیه کلانشهرها و مسیرهای پروازی پرندگان مهاجر، مانند آنچه در اطراف تهران ممکن است رخ دهد، می‌تواند پرندگان را به سمت روشنایی‌های شهری جذب کند و آن‌ها را در معرض خطرات قرار دهد.

بر اساس همین شواهد، بسیاری از کشورها در چارچوب طرح‌های جامع روشنایی شهری، به سمت طراحی هوشمندانه نور بر مبنای اصول انرژی، ایمنی، زیبایی‌شناسی و کاهش اثرات زیست محیطی حرکت کرده‌اند. اجرای چنین طرح‌هایی در ایران نیز با توجه به تجربه چالش‌های محیط زیستی مانند آلودگی هوای تهران و ضرورت حفظ بافت شهری شیراز، ضرورتی انکارناپذیر است؛ زیرا نور، اگر به‌درستی مدیریت نشود، می‌تواند به جای روشنایی و زندگی، تبدیل به منبعی خاموش برای تخریب سلامت انسان و طبیعت شود.

برای بررسی زوایای این موضوع با دکتر طاهره نصر، استاد تمام شهرسازی دانشگاه و عضو هیئت مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان فارس به گفت‌وگو نشستیم که در ادامه می‌خوانید.

■ آلودگی نوری چیست و چه تأثیری بر سلامت جسمی و روانی شهروندان دارد؟

آلودگی نوری در واقع نوعی آلودگی است که بر اثر نورهای مصنوعی ایجاد و به روشن شدن بیش از حد محیط منجر می‌شود. می‌توان گفت استفاده نادرست و بیش از حد از نورهای مصنوعی از یک طرف و کیفیت نامناسب نورپردازی محیط موجب آلودگی نوری می‌شود. موقعیت استفاده از نورهای مصنوعی نیز مؤلفه‌ای است که باید به آن توجه شود. یعنی در چه مکان و چه زمانی از چه میزان نور مصنوعی استفاده شود. این عامل مسئله بسیار مهمی است که می‌تواند بر سلامت شهروندان تأثیرگذار باشد.

به عنوان نمونه، در تابلوهای تجاری در خیابان‌ها صرفاً برای جذب مشتری از نورهای خیره‌کننده و رنگ‌های خاص استفاده می‌شود، اما متأسفانه موجب ایجاد استرس در مخاطبان محیط می‌شوند. همچنین آلودگی نوری در شهرهای بزرگ موجب افزایش خیرگی و سطح تصادفات شهری شده و از این طریق می‌تواند روی میزان ترافیک اثرگذار باشد که این مورد نیز موجب بروز استرس در شهروندان می‌شود.

بنابراین می‌توان گفت هر گونه تغییر در شرایط محیطی که منجر به بروز اثرات مخرب بر سلامتی باشد می‌تواند بر فیزیولوژی بدن انسان تأثیر بگذارد. بر اساس مطالعات صورت گرفته، نورهای مصنوعی تولید هورمون ملاتونین را که به تنظیم ساعت داخلی بدن کمک می‌کند، تحت تأثیر قرار می‌دهد. از دیگر تأثیراتی که آلودگی نوری به‌مرور زمان بر سلامت انسان می‌گذارد می‌توان به بروز افسردگی، بیماری‌های چشمی، بیماری‌های قلبی و عروقی، اختلالات ذهنی، استرس، بی‌خوابی و... اشاره کرد.

■ آیا برای استفاده از تابلوهای تبلیغاتی، پرژکتورها و نورپردازی‌های شهری، استانداردها یا دستورالعمل‌های مشخصی از سوی قانون‌گذاران تدوین شده است؟

شاید یکی از مهم‌ترین قوانین در این زمینه را بتوان مصوبه شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی با عنوان «سیاست‌ها و ضوابط حاکم بر تبلیغات محیطی» دانست. بر اساس ماده۷ این قانون، تبلیغات در فضاهای عمومی نباید منظر شهری، چشم‌اندازهای طبیعی، زیبایی‌های زیست محیطی و نهادهای مقدس و مورد احترام جامعه را تحت تأثیر قرار دهد. در این مصوبه به منظر شهری و چشم‌انداز طبیعی اشاره شده که بدون شک استفاده نامناسب از تابلوهای تبلیغاتی و پرژکتورها نقشی مهم در خدشه وارد کردن به منظر شهری خواهند داشت.

در مورد نصب و اجرای تابلوهای تبلیغاتی نیز ضوابطی وجود دارد که باید رعایت شود و می‌توان به دریافت مجوز از شهرداری برای نصب تابلو تبلیغاتی اشاره کرد. فارغ از اینکه مراحل گوناگونی برای دریافت مجوز مذکور باید طی شود اما یکی از مهم‌ترین مراحل، توجه به نورپردازی تابلوهای تبلیغاتی است. تابلوهای تبلیغاتی یکی از مهم‌ترین عوامل جلب توجه مشتریان است، اما طراحی آن‌ها باید مطابق قوانین شهری و استانداردهای ایمنی باشد. این قوانین برای جلوگیری از آلودگی نوری، حفظ ایمنی رانندگان و زیباسازی شهری تدوین شده‌اند. برخی از مؤلفه‌هایی که باید در طراحی تابلوها برای جلوگیری از آلودگی نوری مدنظر قرار گیرد شامل محدودیت در میزان روشنایی تابلو، ممنوعیت نورهای چشمک‌زن و متحرک، محدودیت در رنگ‌های نورپردازی، رعایت استانداردهای زیست محیطی و کاهش آلودگی نوری است. در مورد رعایت استانداردهای زیست محیطی و کاهش آلودگی نوری باید مسائل مختلف از جمله توجه به عدم ایجاد اختلال محیطی و آلودگی نوری به دلیل نورپردازی، جلوگیری از انتشار نور اضافی به آسمان و محیط اطراف با ایجاد زاویه تابش نور رو به پایین، عدم ایجاد نور مستقیم در پنجره ساختمان‌ها در مناطق مسکونی با تابلوهای نورپردازی شده، مدنظر باشد.

■ آلودگی نوری چه تأثیری بر محیط زیست شهری و حیات جانوری دارد؟

آلودگی نوری روی رفتار حیوانات مانند عادات خواب و بیدار شدن و تشکیل زیستگاه تأثیر دارد. این آلودگی می‌تواند تا حد زیادی روی چرخه زندگی حیوانات که با نور طبیعی سازگار شده اثرگذار باشد و موجب از بین رفتن آن‌ها شود. به طور مثال در مطالعاتی که صورت گرفته است به دلیل وجود آلودگی نوری، حیوانات دریایی و پرندگانی که در طول مهاجرت با نور ماه مسیریابی می‌کنند، دچار سردرگمی شده و مسیر خود را گم می‌کنند و در نهایت می‌میرند. همچنین در شهرهای صنعتی به دلیل نور روشنایی‌های مصنوعی، پرندگان زودتر از پرندگانی که زیستگاهشان در محیط‌های طبیعی است بیدار شده و شروع به فعالیت می‌کنند و این مورد بر چرخه عمر آن‌ها تأثیرگذار است.

■ در تحقیقات انجام شده در حوزه شهرسازی درباره آلودگی نوری، چه نتایجی بدست آمده و این پدیده چه تأثیری بر بهداشت روانی شهروندان داشته است؟

در برخی از شهرداری‌های کشور اقدام به تهیه و ارائه طرح جامع روشنایی و نورپردازی فضاهای شهری شده است. برخی از نتایجی که از این طرح‌ها انتظار می‌رود افزایش و بهبود امنیت، استفاده صحیح از منابع زیست محیطی، استفاده صحیح از انرژی، ایجاد محیط جذاب و دل‌انگیز در بخش‌های مختلف شهر است. با توجه به اهمیت روزافزون نور که باید به‌صورت کنترل شده درآید، طرح جامع نورپردازی در شهرهای مختلف جهان تهیه و اجرا می‌شود. در واقع این طرح، راهنما و برنامه‌ای برای هدایت و کنترل نورپردازی در شهرها به شمار می‌آید، بدین ترتیب یکی از عوامل اصلی مطلوبیت فضاهای شهری در شب، تهیه و اجرای چنین طرحی است که هدف از تهیه آن در حالت کلی، تقویت ظرفیت‌های موجود و برجسته‌سازی ویژگی‌های شاخص و منحصربه‌فرد شهری در راستای هدایت، کنترل و توسعه مطلوب نورپردازی شهری است. این امر می‌تواند موجب توسعه کارآمد شهر از لحاظ اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، کالبدی و... شود.

■ نورپردازی‌هایی که در تهران و سایر کلانشهرها - از جمله شیراز- مشاهده می‌شود، حاصل چه نوع سیاست‌گذاری یا تصمیم‌گیری است؟ آیا مدیران شهری مجاز به تصمیم‌گیری سلیقه‌ای در این زمینه هستند؟

بدون شک ضوابطی که در این گفتار به طور خلاصه بیان شد باید مدنظر مدیران شهری باشد. شاید بتوان تشکیل کمیته‌های سیما و منظر شهری در شهرداری‌ها را در زمینه ارتقای کیفی محیط و فضای شهری بسیار مهم و ضروری دانست که با حضور متخصصان می‌تواند از سلیقه‌ای عمل کردن در حوزه‌های مختلف شهری پیشگیری کند. این کمیته‌ها معمولاً زیرمجموعه شهرداری و سازمان‌های مرتبط با شهرسازی و معماری بوده و وظیفه آن‌ها نظارت بر هماهنگی نماهای شهری با ضوابط و مقررات معماری و شهرسازی است. یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های نمای ساختمان و به‌تبع آن نمای شهری، توجه به چگونگی نورپردازی است.

■ قوانین و ضوابط نظام مهندسی ساختمان در ارتباط با نورپردازی و کنترل آلودگی نوری چه مواردی را شامل می‌شود؟

در دوره‌های هفتم و نهم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان ضوابطی برای طراحی بهینه نما تدوین شده بود که بخشی از این ضوابط به نورپردازی اشاره داشت. همچنین در مبحث ۴ مقررات ملی ساختمان به ضوابط طراحی معماری و در مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان به چگونگی مدیریت انرژی تأکید شده که همه این موارد با نور و چگونگی نورپردازی مرتبط است.

جدول ۹۴۴۲

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

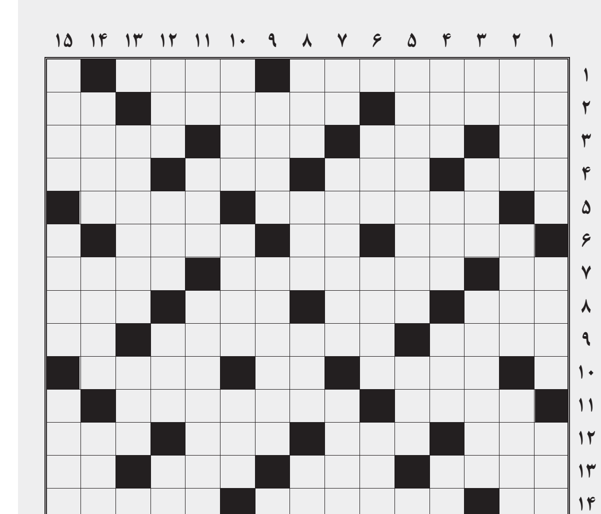

■ افقی

۱. جنگجویان ژاپن قدیم - پیمان تجارت آزاد آمریکای شمالی ۲. پافشاری - جامه‌دان - ساز مثنوی ۳. زیرپامانده - حرف عصایی شکل - نصف - آتش‌خانه حمام ۴. مزه صورت آدم عبوس - خویشاوندی - دیرینه - حیوان درنده جنگلی ۵. راکت‌انداز چندتایی ساخت شوروی سابق - ابزار نواختن ویولن ۶. یا کریم - پسوند نسبیت - ضربه‌ای در والیبال ۷. زینت‌رو - محصول - نوعی پارچه نفیس ابریشمی ۸. ریز - گیسو - جمله قرآنی - شهر بادگیرها ۹. کشوری در آفریقا - دروازه‌بان ملی‌پوش تیم فوتبال پرسپولیس تهران - دربسته کارخانه ۱۰. ماه فرنگی - قدم یک‌پا - وسیله‌ای الکترونیکی برای یک‌طرفه کردن جریان الکتریکی ۱۱. کشور شکر - فوتبالیست، بازیگر و کارگردان اهل فرانسه که از اسطوره‌های باشگاه منچستر یونایتد است ۱۲. اسباب زندگانی - شیوه و روش - حیوان بیمار - کشتی جنگی ۱۳. شیره چغندر قند - بدن و تن - شیرینی سوغات کشور - صریح ۱۴. مفرد - کمان ادبیاتی - یکرنگ ۱۵. پس از کلید می‌آید - سیستم خنک‌کننده موتور خودرو

■ عمودی

۱. فنی در ورزش کشتی - محل ذخیره‌سازی - امتدادیافته ۲. شهری در زنجان - یار کتری - کاغذ پوستی ۳. تلخ - بطن - شهر نیروگاه هسته‌ای رژیم غاصب صهیونیستی که در جنگ جاری توسط موشک‌های ایرانی مورد اصابت قرار گرفت ۴. نهنگ - گندم سوده - ناپدری - محافظ خودرو در مقابل ضربه ۵. مکتب خواهان بازنمایی احساسات - استخوانی در پا - زادگاه رازی ۶. ستاره آرژانتینی اینتر میامی و از حامیان جنگ تحمیلی سوم به کشورمان - کشوری در شمال آفریقا - نام قدیم عربستان سعودی ۷. آب بسته - از حواس پنج‌گانه - بالش مبل ۸. ذره باردار شیمیایی - امر از شنیدن - کلمه استثنا - واحد طول ۹. پسر مازنی - نردبان - دنیا آوردن ۱۰. نام مادر گرامی امام رضا(ع) - پوست دباغی‌شده - درخت انگور ۱۱. قیمت بازاری - سوره مردم - جزیره‌ای ایرانی در خلیج همیشه فارس حدفاصل کیش و لاوان ۱۲. فرزند آکواریوم - پیوستگی - قرض - مرزبان ۱۳. کسی که مادرزادی لبش شکاف داشته - دریاچه‌ای در حمام - برهنه ۱۴. باهوش - رها - منسوب به قوم آریایی ۱۵. از حلال‌های رنگ - نام پسرانه ایرانی - از انواع سیم‌کشی ساختمانی

حل جدول شماره قبل

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	م	ح	م	د	ر	ض	ا	ش	ه	ب	ا	ز	ی	■	ب
۲	ع	■	ن	س	ا	■	ل	و	ل	ه	■	م	ز	و	ر
۳	د	ز	■	ت	ن	ه	■	م	ه	ا	ر	■	د	ی	ن
۴	و	ن	د	■	د	ا	د	■	ل	ر	ز	ه	■	ز	ا
۵	م	■	ک	ا	ه	■	ا	ل	ه	■	ا	ش	ی	ا	■
۶	■	ح	ل	ب	■	ق	و	ی	■	م	ز	ا	ح	■	م
۷	د	ف	■	ه	ن	د	و	ا	ن	ه	■	م	ی	ا	ن
۸	ر	ا	ک	■	ن	و	د	■	ا	ی	ه	■	ی	ک	ه
۹	ع	ظ	م	ت	■	م	ی	ل	ی	م	ت	ر	■	ب	ا
۱۰	ا	■	د	و	ر	ه	■	ا	ب	ن	■	ی	ا	ر	■
۱۱	■	س	ی	ر	ه	■	م	ی	ن	■	پ	ش	ت	■	س
۱۲	ر	ف	■	م	ا	ر	ش	■	د	و	ر	■	ش	ن	ی
۱۳	ا	ی	ن	■	م	ا	ر	ک	■	ن	و	ا	■	م	ر
۱۴	ی	د	ک	ی	■	و	و	ل	ک	■	ا	ب	د	■	ک
۱۵	ش	■	ا	م	ی	ر	ح	س	ی	ن	ز	ا	ر	ع	■